

Tăng cường công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ thời kỳ mới

ĐẶNG QUỐC CƯỜNG

Trường Chính trị tỉnh Hoà Bình; Email: cuongdang.baodientudcsvn@gmail.com

Tóm tắt: Kể từ khi ra đời đến nay, đặc biệt là từ khi trở thành đảng lãnh đạo, cầm quyền, để làm tròn trọng trách của mình trước nhân dân, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn chú trọng củng cố về tổ chức, nâng cao năng lực lãnh đạo và tăng cường sức chiến đấu của Đảng thông qua việc thực hiện nhiều biện pháp, cách thức khác nhau, trong đó xây dựng Đảng được xác định là nhiệm vụ then chốt. Nhờ đó, Đảng được xây dựng ngày càng vững mạnh, năng lực cầm quyền của Đảng ngày càng được nâng cao, đáp ứng yêu cầu của cách mạng Việt Nam trong giai đoạn mới.

Từ khóa: xây dựng Đảng; chỉnh đốn Đảng; Đảng Cộng sản Việt Nam.

1. Thực trạng công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng thời gian qua

Ngày 03/02/1930, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời là bước ngoặt lịch sử vĩ đại của dân tộc Việt Nam, đã lãnh đạo cách mạng Việt Nam giành từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Trong hơn 93 năm hình thành và phát triển, Đảng ta luôn quan tâm công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Trong các kỳ Đại hội Đảng đều có báo cáo riêng về xây dựng Đảng hoặc báo cáo về công tác xây dựng Đảng nằm trong Báo cáo chính trị, có các nghị quyết chuyên đề về công tác xây dựng Đảng, tổ chức một số cuộc vận động về xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Cùng với đó, Đảng đã ban hành nhiều nghị quyết, chỉ thị về xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Đó là cơ sở, tiền đề vững chắc bảo đảm cho Đảng luôn trong sạch, vững mạnh. Điển hình như: Nghị quyết số 07-NQ/TW ngày 24/8/1989, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VI) một số vấn đề cấp bách về công tác tư tưởng trước tình hình trong nước và quốc tế hiện nay; Nghị quyết số 16-NQ/TW ngày 18/3/2002, Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương (khóa IX) về nhiệm vụ chủ yếu của công tác tư tưởng, lý luận trong tình hình mới; Nghị quyết số 12-NQ/TW, ngày 16/01/2012 Hội nghị lần

thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay; Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Nghị quyết số 04/NQ-TW ngày 30/10/2016, Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ; Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá”...

Trong giai đoạn hiện nay, Đảng đang lãnh đạo công cuộc đổi mới toàn diện đất nước, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, mở cửa, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế, đưa dân tộc ta từng bước đạt mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội trên đất nước ta và bảo vệ vững chắc Tổ quốc

Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đây là nhiệm vụ rất mới mẻ, to lớn, nặng nề, được thực hiện trong điều kiện có nhiều thời cơ, thuận lợi nhưng cũng gặp không ít khó khăn, thách thức. Đó là sự biến đổi phức tạp, khó lường của tình hình thế giới và khu vực; xuất phát điểm để đi lên chủ nghĩa xã hội của nước ta thấp; cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội còn lạc hậu; hậu quả nặng nề của chiến tranh vẫn còn ảnh hưởng lớn đến sự phát triển đất nước; trình độ mọi mặt của cán bộ, đảng viên và nhân dân còn nhiều hạn chế; mặt trái của kinh tế thị trường mở cửa tác động tiêu cực đến cán bộ, đảng viên... Trong khi đó, các thế lực thù địch ra sức chống phá bằng chiến lược “diễn biến hoà bình”, mưu toan chuyển hóa từng bước, làm xói mòn lý tưởng cộng sản, tiến tới làm mất niềm tin vào chủ nghĩa xã hội và sự lãnh đạo của Đảng của nhân dân ta.

Với tư cách là đảng cầm quyền, Đảng không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu, luôn nắm vững quan điểm, nhiệm vụ phát triển kinh tế là trung tâm, xây dựng Đảng là then chốt. Vì vậy, công tác xây dựng Đảng thời gian qua đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Tuy nhiên, xem xét từng khía cạnh cụ thể trong công tác xây dựng Đảng, thực tế vẫn còn nhiều vấn đề cần tập trung giải quyết với quyết tâm chính trị cao hơn, biện pháp quyết liệt và mạnh mẽ hơn. Đặc biệt, những hạn chế, yếu kém được Đảng ta chỉ ra trong Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, khóa XII và khóa XIII thực sự vẫn là những điều nhức nhối đã làm giảm sút vai trò lãnh đạo của Đảng; làm tổn thương tình cảm và suy giảm niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, là nguy cơ trực tiếp đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ.

2. Những giải pháp tăng cường công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh trong thời gian tới

Lịch sử Đảng ta cho thấy, xây dựng Đảng bao giờ cũng phải được xem là công việc cơ bản, thường xuyên; chỉnh đốn Đảng được đặt ra cấp bách khi xuất hiện tình hình đặc biệt cần có giải pháp để giúp Đảng xốc lại đội ngũ, vượt qua

những khó khăn, thử thách. Chính vì vậy, Báo cáo tổng kết công tác xây dựng Đảng và thi hành Điều lệ Đảng tại Đại hội XIII đã chỉ rõ: “Kết hợp chặt chẽ, đồng bộ, toàn diện, hiệu quả giữa xây dựng và chỉnh đốn Đảng, trong đó xây dựng Đảng là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài; chỉnh đốn Đảng là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, cấp bách; đồng thời, xác định đúng trọng tâm, trọng điểm, khâu đột phá”⁽¹⁾.

Hiện nay, nước ta đang chuyển sang thời kỳ phát triển mới đặt ra cho công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng nhiều thuận lợi, thời cơ, vận hội lớn, đồng thời phải đối mặt với những thách thức không thể xem thường. Vì vậy, để xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh, phát huy sức mạnh toàn dân tộc, dân chủ xã hội chủ nghĩa cần làm tốt những vấn đề sau:

Một là, nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ và tăng cường công tác tư tưởng của Đảng.

Thực tiễn đã chứng minh, nhờ được tôi luyện bản lĩnh chính trị vững vàng, nâng cao trình độ trí tuệ, Đảng ta luôn giữ vững vai trò của người “cầm lái” trong suốt tiến trình cách mạng, lãnh đạo nhân dân vượt qua muôn vàn khó khăn, gian khổ, đi đến thắng lợi hoàn toàn. Đặc biệt, càng những lúc khó khăn, những bước ngoặt của cách mạng thì bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ của Đảng càng được khẳng định và phát huy. Trong giai đoạn cách mạng mới, việc nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ của Đảng được thể hiện ở sự kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, tăng cường bản chất giai cấp công nhân của Đảng, sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, sự nhất trí cao, lòng tin vững chắc của từng đảng viên đối với con đường, mục tiêu mà Đảng và nhân dân ta đã lựa chọn.

Các cấp ủy, tổ chức đảng từ Trung ương đến cơ sở và cán bộ, đảng viên phải chú trọng làm tốt công tác tư tưởng, lý luận. Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ nội dung, hình thức, phương pháp tiến hành công tác tư tưởng theo hướng gắn với thực tiễn, với cơ sở; tăng cường số lượng và chất

lượng cán bộ làm công tác tư tưởng. Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị, học tập nghị quyết, chỉ thị của Đảng, góp phần nâng cao nhận thức chính trị cho cán bộ, đảng viên. Kiên quyết loại bỏ những tư tưởng, tâm lý “thờ ơ” trước những vấn đề chính trị, lười học tập, lười suy nghĩ, những biểu hiện ngại khó, ngại khổ, lơ là trách nhiệm trong công tác ở một bộ phận cán bộ, đảng viên.

Hai là, kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đảng viên, tăng cường quan hệ gắn bó giữa Đảng với nhân dân.

Hoàn thiện, sắp xếp, kiện toàn tổ chức đảng đồng bộ với đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy và công tác cán bộ ở các ban, bộ, ngành, đơn vị sự nghiệp ở Trung ương theo tinh thần Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017, Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017, Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về tiếp tục đổi mới và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập. Tổng kết các mô hình thí điểm về tổ chức bộ máy của Đảng và hệ thống chính trị, khắc phục sự chồng chéo và những bất hợp lý trong tổ chức của Đảng và tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị. Sơ kết, tổng kết, nhân rộng những mô hình thí điểm có hiệu quả. Tiếp tục đẩy mạnh sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã và nghiên cứu triển khai thực hiện ở cấp tỉnh theo lộ trình phù hợp với quy hoạch tổng thể các đơn vị hành chính các cấp. “Đẩy mạnh thực hiện tinh giản biên chế gắn với cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức theo vị trí việc làm”⁽²⁾. Cùng cố, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng gắn với thực hiện đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp hoạt động theo hướng vừa mở rộng dân chủ, vừa tăng cường kỷ cương,

kỷ luật; khắc phục tính hình thức, đơn điệu trong sinh hoạt, bảo đảm tính lãnh đạo, tính giáo dục, tính chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng. Đồng thời, đẩy mạnh công tác phát triển đảng viên, nhất là ở những địa bàn xung yếu, chưa có hoặc có ít đảng viên. Thường xuyên rà soát đưa những người không đủ tiêu chuẩn ra khỏi Đảng với các hình thức thích hợp, làm trong sạch đội ngũ đảng viên.

Đảng xác định cần đổi mới và đẩy mạnh công tác vận động nhân dân thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật và trách nhiệm của công dân; đồng thời, chống các biểu hiện dân chủ cực đoan, dân chủ hình thức, mị dân. Thực hiện nghiêm, có hiệu quả các quy định, quy chế về phát huy dân chủ ở cơ sở; thực hiện tốt công tác tiếp dân, đối thoại với nhân dân, giải quyết những kiến nghị chính đáng, hợp pháp của nhân dân; xử lý kịp thời, dứt điểm các vấn đề bức xúc liên quan đến đời sống nhân dân, các vụ khiếu kiện đông người, vượt cấp, kéo dài, không để hình thành các “điểm nóng” về an ninh chính trị, trật tự xã hội.

Ba là, tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là người đứng đầu.

Đổi mới mạnh mẽ công tác cán bộ từ khâu phát hiện, tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, luân chuyển, đánh giá, đãi ngộ cán bộ; xây dựng đội ngũ cán bộ có đức, có tài, vừa hồng vừa chuyên, đặt lợi ích của Đảng, của Tổ quốc, của nhân dân lên trên lợi ích cá nhân. Kiên quyết ngăn ngừa, khắc phục hiện tượng tiêu cực trong công tác cán bộ như chạy chức, chạy quyền. Tổ chức việc thi tuyển cán bộ, công chức ở các cấp, các ngành một cách rộng rãi, công khai, minh bạch, khắc phục hiện tượng đưa người nhà, người thân, ê-kíp, “cánh hầu” vào các vị trí quyền lực dưới cái vỏ “đúng quy trình”. Tiếp tục thực hiện chủ trương bố trí người đứng đầu không phải là người địa phương để ngăn ngừa các tiêu cực trong công tác cán bộ. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát và kỷ luật đảng, công tác bảo vệ chính trị nội bộ; thực

hiện nghiêm việc kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ, chống chạy chức, chạy quyền và các biểu hiện tiêu cực khác; “xử lý nghiêm minh, đồng bộ kỷ luật đảng, kỷ luật hành chính và xử lý bằng pháp luật đối với cán bộ có vi phạm, kể cả khi đã chuyển công tác hoặc nghỉ hưu”⁽³⁾.

Bốn là, quan tâm giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng, chống sự suy thoái về đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên.

Nâng cao nhận thức trong toàn Đảng về ý nghĩa, vai trò, tầm quan trọng và sự cần thiết của việc học tập, nghiên cứu, vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, “coi đó là công việc thường xuyên của các tổ chức đảng, các cấp chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội, địa phương, đơn vị gắn với chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và những biểu hiện “tự chuyển biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”⁽⁴⁾. Các cấp ủy, tổ chức đảng cần tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc rèn luyện, tu dưỡng phẩm chất đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên, kiên quyết xử lý kỷ luật đối với những cán bộ, đảng viên suy thoái về đạo đức, lối sống, quan liêu, tham nhũng, vi phạm kỷ luật. Đồng thời, ban hành các quy chế, quy định và có cơ chế, chính sách, tạo điều kiện để Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân tham gia giám sát cán bộ, đảng viên về phẩm chất đạo đức, lối sống.

Năm là, đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng.

Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đồng bộ với đổi mới hệ thống chính trị, đổi mới kinh tế, trong đó tập trung đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước là khâu mấu chốt. Đảng lãnh đạo Nhà nước bằng đường lối, chủ trương, các nghị quyết, quyết định, nguyên tắc giải quyết những vấn đề lớn, có ý nghĩa chính trị quan trọng; lãnh đạo thể chế hoá, cụ thể hoá thành Hiến pháp, pháp luật; xây dựng bộ máy và đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực công tác và thường xuyên kiểm tra việc

tổ chức thực hiện, nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức đảng và đảng viên trong các cơ quan nhà nước. Đảng lãnh đạo Nhà nước, đồng thời, phải phát huy vai trò chủ động, sáng tạo và tinh thần trách nhiệm của cơ quan nhà nước trong tham mưu, đề xuất và tổ chức thực hiện nghị quyết, quyết định của Đảng, trong quản lý đất nước và xã hội, khắc phục tình trạng tổ chức Đảng bao biện làm thay Nhà nước hoặc tình trạng cơ quan nhà nước ỷ lại, thụ động mà thiếu tính chủ động trong quản lý mọi mặt đời sống xã hội. Đại hội XIII của Đảng xác định: “Đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo của Đảng theo hướng nâng cao năng lực dự báo, tầm nhìn chiến lược trong hoạch định đường lối, chủ trương; đổi mới việc xây dựng, ban hành và nâng cao chất lượng các nghị quyết của Đảng; khắc phục tình trạng ban hành nghị quyết chưa sát thực tiễn, thiếu tính khả thi”⁽⁵⁾. Toàn bộ hệ thống chính trị ở nước ta do Đảng Cộng sản Việt Nam duy nhất lãnh đạo. Trong hệ thống chính trị ở nước ta, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên của Mặt trận đóng vai trò quan trọng. Do vậy, Đảng phải đổi mới phương thức lãnh đạo đối với Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân, tạo điều kiện để mặt trận và các đoàn thể xác định đúng mục tiêu, phương hướng hoạt động; đồng thời, phát huy tinh thần tự chủ, sáng tạo của Mặt trận và các đoàn thể trong xây dựng, đổi mới tổ chức và hoạt động của mình, nâng cao hiệu quả vận động, tập hợp nhân dân thực hiện thắng lợi đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước./.

(1), (5) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021): *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H., T.II, tr. 227, 217, 253.

(2), (3) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021): *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H., T.I, tr.185, 187-188.

(4) Đảng Cộng sản Việt Nam (2016): *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia, H., tr.202.